

Buletin

UNIVERSITI
TEKNOLOGI
MARA

e-ISSN: 2600-8289

Ramadan 1447H/ Februari 2026

ACIS

Siri 2 Fenomena Songsang: Cabaran Moral Masyarakat Moden

eISSN 2600-8289

9 77 2600 8280 01

Hubungan Songsang: Antara Serbuan dan Kelompangan Undang-Undang

Oleh:

Dr Hajah Makiah Tussaripah binti Jamil

Pensyarah Kanan, Akademi Pengajian Islam Kontemporari (ACIS), UiTM Cawangan Negeri Sembilan. Kampus Seremban

Yusmawati binti Ab.Llah

Pengamal Undang-Undang, Timbalan Persiden 1, Persatuan Peguam-peguam Muslim Malaysia (PPIM)

Isu hubungan songsang di Malaysia kembali mencetuskan debat hangat susulan beberapa serbuan oleh pihak berkuasa yang berakhir tanpa pendakwaan. Walaupun terdapat peruntukan undang-undang sivil dan syariah yang melarang perlakuan sedemikian, realitinya banyak kes tidak dapat dibuktikan di mahkamah kerana kelemahan prosedur dan kerangka penguatkuasaan. Serbuan yang menarik perhatian media, namun tidak disertai garis panduan jelas, sering membawa kepada pendedahan identiti individu yang belum didakwa, menyebabkan trauma psikologi, stigma sosial dan kerugian profesional. Dalam konteks Malaysia, di mana agama Islam diperkukuhkan dalam Perlembagaan Persekutuan (Perkara 3) tetapi hak asasi individu turut dilindungi (Perkara 5 dan 8), perlunya satu analisis mendalam terhadap struktur undang-undang dan cara ia dilaksanakan. Artikel ini bertujuan membincangkan kelemahan undang-undang, khususnya berkaitan enakmen jenayah syariah negeri, dan menunjukkan bahawa isu sebenar bukan ketiadaan peruntukan tetapi kelompangan dari segi kuasa, prosedur dan perlindungan hak.

Pengenalan

Malaysia meletakkan Islam sebagai agama Persekutuan sebagaimana diperuntukkan dalam Perkara 3 Perlembagaan Persekutuan, di samping menjamin kebebasan asasi tertentu kepada warganegara. Dalam kerangka ini, isu hubungan songsang sering dibahas sebagai persoalan akhlak dan syariah, namun realitinya ia turut melibatkan dimensi perundangan, prosedur penguatkuasaan dan keadilan sosial. Hubungan songsang, yang lazimnya merujuk kepada hubungan seksual sejenis, jelas ditolak oleh ajaran Islam berdasarkan nas al-Quran dan al-Sunnah serta ijmak ulama. Namun, pendekatan menangani isu ini dalam konteks negara hukum memerlukan keseimbangan antara prinsip amar makruf nahi mungkar, kedaulatan undang-undang, dan perlindungan terhadap maruah insan.

Kegagalan sesuatu kes untuk dibawa ke peringkat pendakwaan tidak seharusnya terus dianggap sebagai kegagalan undang-undang. Dalam banyak keadaan, masalah sebenar berpunca daripada kekeliruan terhadap struktur kesalahan, keperluan pembuktian dan kelemahan strategi penguatkuasaan. Undang-undang telah tersedia, namun tanpa pemahaman dan pelaksanaan yang tepat, ia gagal berfungsi seperti yang di hasratkan.

Kes Serbuan Terkini dan Implikasi Prosedur

Kes serbuan terbaru oleh pihak berkuasa terhadap premis yang didakwa menjadi lokasi aktiviti hubungan songsang telah kembali mencetuskan perdebatan awam. Serbuan yang dilakukan ke atas pusat spa atau premis tertutup di kawasan bandar utama melibatkan penahanan sejumlah besar individu atas syak terlibat dalam aktiviti hubungan songsang. Walaupun operasi tersebut dibuat atas alasan penguatkuasaan undang-undang dan moral awam, ketiadaan pendakwaan terhadap sebahagian besar individu yang ditahan menimbulkan persoalan serius tentang keberkesanan undang-undang sedia ada dan batas kuasa penguatkuasaan.

Hasil siasatan mendapati kebanyakan kes tidak dapat diteruskan ke peringkat pendakwaan kerana kegagalan memenuhi standard pembuktian undang-undang jenayah. Keadaan ini mendedahkan satu hakikat penting dalam sistem perundangan Malaysia, iaitu serbuan dan penahanan boleh berlaku atas asas syak, namun pembuktian di mahkamah memerlukan bukti yang nyata dan kukuh.

Kekeliruan dalam menilai kegagalan pendakwaan sering berpunca daripada salah faham terhadap struktur kesalahan dalam undang-undang jenayah. Dalam undang-undang jenayah, tidak semua kesalahan bergantung kepada kewujudan seorang mangsa atau pengadu. Bagi sesetengah kesalahan, perbuatan itu sendiri sudah membentuk elemen kesalahan, tertakluk kepada pembuktian yang sah di mahkamah. Oleh itu, ketiadaan mangsa tidak boleh dijadikan alasan mudah untuk menutup sesuatu kes tanpa meneliti sama ada elemen kesalahan sebenarnya wujud dan boleh dibuktikan.

Dalam tempoh siasatan, individu yang ditahan sering berhadapan hukuman sosial awal seperti pendedahan identiti, kehilangan pekerjaan dan stigma masyarakat, walaupun prinsip presumption of innocence dijamin di bawah Perkara 5 Perlembagaan Persekutuan.

Kerangka Perundangan Berkaitan

1. Kanun Keseksaan

Di bawah undang-undang sivil, Seksyen 377A Kanun Keseksaan memperuntukkan kesalahan persetubuhan bertentangan dengan aturan tabii. Hukuman yang diperuntukkan adalah berat, namun elemen kesalahan ini menuntut pembuktian perbuatan fizikal yang khusus. Dalam amalan, ketiadaan bukti forensik atau pengakuan menyebabkan banyak kes gagal dibuktikan. Keadaan ini mewujudkan paradoks undang-undang: peruntukan wujud dan bersifat tegas, namun sukar dilaksanakan secara berkesan tanpa melanggar prinsip hak asasi.

2. Undang-undang Jenayah Syariah Negeri

Bagi orang Islam, kesalahan liwat dan musahaqah diperuntukkan dalam Enakmen Jenayah Syariah

negeri-negeri, seperti Seksyen 25 Enakmen Jenayah Syariah (Selangor) 1995 dan peruntukan setara di Wilayah Persekutuan. Namun, undang-undang syariah menetapkan piawai pembuktian yang sangat ketat, selari dengan kaedah fiqh “menolak hudud apabila terdapat syubhah”. Pendekatan ini bertujuan memelihara keadilan dan mengelakkan kezaliman, namun dalam konteks penguatkuasaan moden, ia sering disalahfahami sebagai kelemahan undang-undang.

3. Undang-undang Pentadbiran dan Moral Awam

Selain peruntukan jenayah, kerajaan turut menggunakan undang-undang pentadbiran seperti Akta Mesin Cetak dan Penerbitan 1984 serta peraturan pelesenan bagi menyekat penyebaran bahan yang dianggap bertentangan dengan moral awam. Pendekatan ini memperluas ruang kawal selia negara, namun menimbulkan persoalan tentang keserasian dengan Perkara 10 Perlembagaan Persekutuan berkaitan kebebasan bersuara.

Kelompangan Undang Undang & Penguatkuasaan

Malaysia mempunyai peruntukan undang undang hubungan songsang melalui dua sistem perundangan utama. Di peringkat sivil, Kanun Keseksaan Seksyen 377A dan 377B memperuntukkan kesalahan persetubuhan luar tabii antara manusia serta hukuman berat, termasuk penjara dan sebatan. Di bawah perundangan syariah pula, setiap negeri mempunyai Enakmen Jenayah Syariah yang berbeza beza. Misalnya, Enakmen Jenayah Syariah (Selangor) 1995 pada Seksyen 28 memperuntukkan kesalahan persetubuhan luar tabii (sexual intercourse against the order of nature) dengan hukuman denda, penjara dan sebatan.

Namun, dalam satu keputusan penting pada 25 Februari 2021, Mahkamah Persekutuan menjatuhkan hukuman bahawa Seksyen 28 Enakmen Jenayah Syariah Selangor adalah tidak sah dan bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan kerana ia merangkumi perkara yang berada di bawah bidang kuasa Parlimen dan bukannya negeri. Mahkamah mendapati bahawa tindakan negeri menggubal undang undang berkaitan sex against order of nature memasuki ruang yang tergolong dalam Federal List dalam Jadual Kesembilan Perlembagaan, yang memberi kuasa kepada Parlimen untuk menggubal undang undang jenayah. Oleh itu, peruntukan negeri yang menggandakan atau menambah kesalahan jenayah yang sama seperti undang undang persekutuan adalah *ultra vires* (melebihi kuasa legislatif negeri) dan oleh itu terbatal.

Keputusan ini bukan sahaja membatalkan Seksyen 28 di Selangor, tetapi turut memberikan preseden penting bahawa enakmen jenayah syariah yang cuba mensabitkan kesalahan jenayah yang telah diatur di bawah undang undang persekutuan tidak dapat dipertahankan jika dicabar di mahkamah. Ini berdasarkan klausa preclusion dalam Jadual Kesembilan yang menghadkan kuasa negeri membuat undang undang jenayah bertindih dengan Parlimen.

Walaupun enakmen syariah seperti di Selangor masih menyenaraikan peruntukan jenayah lain (contohnya khalwat, zina, minum arak), bahagian yang bercanggah dengan kuasa persekutuan telah dibatalkan dalam konteks hubungan songsang. Keputusan Mahkamah Persekutuan ini memberi kesan domino terhadap pelbagai peruntukan enakmen syariah negeri yang setara, kerana jika undang undang negeri itu menambah hukuman kepada perkara yang sudah ada di Kanun Keseksaan, ia boleh dicabar sebagai *ultra vires*.

Perspektif Perundangan dan Kelemahan Pelaksanaan

Walaupun dasar umum undang undang sivil dan syariah nampak lengkap, kelemahan paling nyata ialah ketidakselarasan antara kedua sistem dan cara penguatkuasaan dijalankan. Serbuan sering bersifat mendadak tanpa garis panduan operasi yang ditetapkan secara undang undang, termasuk aspek teknikal seperti tahap syak yang membenarkan serbuan, pengasingan jantina semasa operasi, serta pengendalian bukti digital. Kekaburan garis panduan ini meningkatkan risiko pelanggaran hak privasi dan mengurangkan keberkesanan penguatkuasaan.

Selain itu, kekeliruan mengenai bidang kuasa antara mahkamah sivil dan syariah menyebabkan pertindihan atau pertanyaan mengenai tempat dan cara sesuatu kes harus dikendalikan. Walaupun sesetengah perbuatan boleh dituntut di kedua sistem, ketidakpastian ini memberi peluang kepada pendakwa untuk gagal di peringkat mahkamah, seperti yang berlaku dalam beberapa serbuan baru baru ini.

Kelompangan Perundangan dan Analisis Kritikal

1. Jurang antara Penguatkuasaan dan Pendakwaan

Kes serbuan terkini memperlihatkan jurang ketara antara kuasa untuk menyerbu dan keupayaan untuk mendakwa. Undang-undang tidak menyediakan mekanisme jelas bagi melindungi individu apabila siasatan gagal menghasilkan pertuduhan.

2. Kekaburan Garis Panduan Operasi

Ketiadaan garis panduan penguatkuasaan yang telus dan beretika membuka ruang kepada pelaksanaan berasaskan persepsi moral semata-mata. Dalam konteks ini, hukuman sosial sering berlaku lebih awal daripada proses kehakiman. Selain itu, Penguatkuasaan jenayah tidak boleh bersandar kepada persepsi moral atau tekanan awam semata-mata. Tanpa bukti yang mencukupi dan prosedur yang jelas, serbuan hanya akan menghasilkan kesan simbolik, sementara implikasi undang-undang gagal direalisasikan. Keadaan ini bukan sahaja melemahkan wibawa undang-undang, malah menimbulkan persoalan tentang keadilan proses penguatkuasaan itu sendiri.

3. Ketidakselarasan Sistem Dwi-Perundangan

Konflik antara undang-undang sivil dan syariah dari sudut bidang kuasa dan standard pembuktian mewujudkan ketidakpastian undang-undang, seterusnya menjejaskan keyakinan masyarakat terhadap sistem keadilan.

Cadangan Penambahbaikan

Penggubal garis panduan penguatkuasaan yang jelas, beretika dan berasaskan hak asasi. Selain itu, penilaian semula peruntukan undang-undang berkaitan bagi mengurangkan ketidakpastian dalam pendakwaan. Penguatkuasaan pendekatan pemulihan, kaunseling dan pendidikan berasaskan nilai Islam dan maqasid syariah juga perlu diperkukuhkan.

Selain itu, menetapkan ambang siasatan yang jelas bagi membenarkan serbuan, termasuk dokumentasi bukti awal yang boleh diaudit, supaya tindakan tidak bersifat arbitrari. Menggubal garis panduan operasi berkanun yang menetapkan prosedur standard serbuan, penahanan, dan kaedah pengendalian bukti digital serta privasi.

Mewujudkan mekanisme semakan kehakiman pantas untuk menilai kesahihan tindakan penguatkuasaan dalam

tempoh singkat dan berkesan sebagai check and balance. Latihan etika dan akauntabiliti pegawai penguatkuasa bagi memastikan tindakan mereka selaras dengan hak asasi, etika dan prinsip maqasid syariah.

Keperluan sebenar pada tahap ini ialah pemerksaan penguatkuasaan melalui garis panduan operasi yang jelas, latihan berterusan kepada pegawai penguat kuasa, serta kefahaman yang tepat tentang struktur kesalahan dan pembuktian. Pendekatan ini lebih berkesan berbanding tindakan tergesa-gesa yang akhirnya gagal melepasi ambang pendakwaan.

Dalam keadaan elemen kesalahan utama tidak dapat dibuktikan, pertimbangan terhadap peruntukan alternatif yang sah di sisi undang-undang wajar dinilai secara profesional bagi mengelakkan penguatkuasaan berakhir tanpa sebarang implikasi undang-undang contohnya pendakwaan di kesalahan perbuatan tidak sopan, menganjur maksiat dan penyubahatan di bawah undang-undang syariah

Kesimpulan

Isu hubungan songsang di Malaysia menuntut pendekatan bersepadu yang menggabungkan prinsip agama, kedaulatan undang-undang dan keadilan sosial. Kes serbuan terbaru membuktikan bahawa kelompangan utama bukan terletak pada ketiadaan undang-undang, tetapi pada cara ia dilaksanakan. Perdebatan tentang hubungan songsang di Malaysia tidak boleh dipisahkan daripada persoalan tentang fungsi undang undang dan keadilan. Keberkesanan undang undang bukan diukur semata mata melalui ketegasan, tetapi melalui keseimbangan antara keadilan, perlindungan maruah dan tadbir urus beretika. Keputusan Mahkamah Persekutuan menunjukkan bahawa undang undang negeri yang bertindih dengan kuasa persekutuan tidak boleh berdiri, dan bahawa hukum jenayah perlu dijalankan dalam kerangka yang jelas dan sah.

Musahaqah Sebagai Perbuatan Songsang: Tinjauan Undang-Undang Syariah Dan Sivil Di Malaysia

Oleh:

Nadiah Binti Hj Mohd Zin

Fakulti Undang-Undang, Governan dan Hubungan Antarabangsa, Universiti Islam Melaka (UNIMEL).

Siti Nur Husna Abd Rahman

Pensyarah, Akademi Pengajian Islam Kontemporari (ACIS), UiTM Cawangan Negeri Sembilan, Kampus Rembau.

Perbincangan tentang perbuatan songsang sering mencetuskan reaksi emosional, sama ada dalam bentuk penolakan keras atau pembelaan atas nama kebebasan peribadi. Namun, dalam kerangka undang-undang, sesuatu perbuatan dinilai bukan berdasarkan sentimen, tetapi berdasarkan norma, nilai dan peruntukan perundangan yang digariskan oleh masyarakat dan agama. Dalam Islam, penilaian terhadap tingkah laku manusia tidak terpisah daripada maqasid Syariah yang bertujuan memelihara agama, nyawa, akal, keturunan dan maruah (al-Shatibi, 2004).

Dalam konteks Islam, hubungan seksual sesama jenis perempuan dikenali sebagai *musahaqah*. Ia bukan sekadar isu moral atau peribadi, sebaliknya dianggap sebagai perbuatan songsang yang menyalahi fitrah dan syariat, serta tertakluk kepada tindakan undang-undang Syariah (al-Zuhayli, 2006; Muhammad Shahrulnizam Muhadi, 2018). Kali ini kita akan membincangkan kedudukan musahaqah menurut undang-undang Syariah dan undang-undang sivil di Malaysia, serta implikasinya terhadap masyarakat dan sistem perundangan.

Istilah *musahaqah* merujuk kepada perbuatan hubungan seksual antara perempuan dengan perempuan. Dalam literatur fiqh, perbuatan ini dikategorikan sebagai perlakuan seksual yang menyimpang daripada fitrah dan bertentangan dengan tujuan perkahwinan dalam Islam, iaitu memelihara keturunan dan kehormatan (*hifz al-nasl* dan *hifz al-'ird*) (al-Zuhayli, 2006; al-Shatibi, 2004).

Walaupun *musahaqah* tidak termasuk dalam kategori zina yang mensyaratkan hukuman hudud, para fuqaha sepakat bahawa ia adalah perbuatan haram dan tergolong dalam jenayah *ta'zir*. Hukuman bagi kesalahan ini diserahkan kepada kebijaksanaan pemerintah atau hakim bagi mencapai tujuan pencegahan dan pendidikan, bukan semata-mata pembalasan (al-Kasani, 1986; Ibn Qudamah, 1997; al-Nawawi, 1991). Kesepakatan ini menunjukkan bahawa Islam memandang serius sebarang perlakuan seksual yang berpotensi merosakkan akhlak dan struktur sosial masyarakat.

Di Malaysia, kesalahan berkaitan musahaqah diperuntukkan di bawah Enakmen Kesalahan Jenayah Syariah negeri-negeri. Walaupun istilah dan seksyen berbeza mengikut negeri, intipati peruntukan adalah seragam dan berasaskan prinsip *ta'zir*. Sebagai contoh, Akta Kesalahan Jenayah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1997 [Akta 559] memperuntukkan kesalahan berkaitan perlakuan tidak sopan dan perlakuan seksual yang bertentangan dengan hukum syarak, yang boleh merangkumi perbuatan musahaqah. Hukuman yang dikenakan lazimnya berbentuk denda, penjara atau kedua-duanya, selaras dengan had